

**BABES-BOLYAI UNIVERSITY, CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
DOCTORAL SCHOOL "HISTORY. CIVILIZATION. CULTURE"**

**Pentecostals in Romania between
collective memory and historical discourse.
A perspective on the construction of confessional
memory in Pentecostal Cluj (1945–2020)**

Scientific supervisor:
Prof. univ. dr. Doru RADOSAV

Doctoral candidate:
Vlad-Samuel TOMOȘ

Cluj-Napoca
2025

Table of Contents

Table of Contents.....	3
Introduction	6
1.1. On the relevance of the topic approach	10
1.2. Theoretical foundations and interpretive landmarks	14
1.2.1. Discourse analysis	14
1.2.2. History seen from the margins	16
1.2.3. Pentecostalism as a lived religion	20
1.2.4. Memory of the Pentecostal community	22
1.3. Working method	25
1.3.1. General approach: interdisciplinarity and positioning	25
1.3.2. Discourse analysis method and the perspective of lived religion	27
1.3.3. Use of oral history	29
1.4. Types of sources	32
Chapter II – Pentecostal Historical Discourse	33
2.1. Historical and conceptual dimensions of the Pentecostal phenomenon	34
2.1.1. What is Pentecostalism? Who are the Pentecostals?	34
2.1.2. Global Pentecostalism: origins and spread	37
2.1.3. National Pentecostalism – Romanian origin narratives	40
2.1.4. Local Pentecostalism	45
2.2. Analysis of Pentecostal historical discourse	47
2.2.1. Official Pentecostal history	47
2.2.2. Perspectives of official Pentecostal discourse	50
2.3. Initiatives related to Pentecostal history	54
2.3.1. The two lines of authority. History of those who wield charisms	54
2.3.2. Event-based Pentecostal historical writing and its challenges	58
2.3.3. Relating to oral sources	61
2.3.4. Toward an objective Pentecostal history	65
2.4. Reconciliation with the communist past	68
2.4.1. Unmasking informants in evangelical churches	71
2.4.2. Reconciliation with the past in the Adventist Church case	73
2.4.3. Reconciliation with the past in the Baptist Church case	76
2.4.4. Collaboration vs. Resistance	78
2.5. Conclusions: Legitimacy of the anti-collaboration discourse	80
Chapter III – Pentecostal Memorial Literature	82
3.1. Pentecostal memorial literature in context: remembrance and forgetting	82
3.2. On memory	88
3.3. Memorial literature as a historical and literary genre	91
3.4. Pentecostal memorial literature: motivations and meanings	98
3.5. Pentecostal memorial literature: style, influences, and narrative construction	105

3.6. Particularities of Pentecostal memorial literature	115
3.6.1. Chronology of the spiritual journey	115
3.6.2. The Bible in Pentecostal memorial writing	120
3.6.3. Memories as "lived religion": doctrine and devotion	128
3.7. Themes in Pentecostal memorial literature	135
3.7.1. Conversion	135
3.7.2. Baptism with the Holy Spirit	139
3.7.3. Miracles	143
3.7.4. Relationship to the majority, other denominations, and authorities	148
3.8. From individual to community: biographical trajectories, local histories, and regional identity in the Pentecostal environment	157
3.8.1. Pentecostal biographies	157
3.8.2. History of local churches	161
3.8.3. Works of Pentecostal history at municipal, county, or regional level	170
3.9. Conclusions	175

Chapter IV – Memory and History in the Bulletin of the Pentecostal Cult in Romania...177

4.1. Church press	177
4.2. Bulletin of the Pentecostal Cult in Romania – evolution, role, and impact	181
4.3. Mandatory political articles: wooden language and rewriting memory	184
4.4. The obituary in the Bulletin of the Pentecostal Cult and The Word of Truth: a form of memory190	
4.4.1. Pentecostal obituaries, on form and content	190
4.4.2. Selection of personalities, motivations, and examples	196
4.4.3. Pentecostal obituary, number and significance in the 1953-1989 period	201
4.4.4. Pentecostal obituary, number and significance in the 1990-2003 period	207
4.4.5. Pentecostal obituary, number and significance in the 2004-2014 period	217
4.4.6. Pentecostal obituary, number and significance in the 2015-2020 period	232
4.5. Approaches and perspectives on Pentecostal history	239
4.5.1. Approaches and perspectives on Pentecostal history before 1989 in the Bulletin of the Pentecostal Cult	242
4.5.2. Approaches and perspectives on Pentecostal history between 1990-2001 in The Word of Truth	255
4.5.3. Approaches and perspectives on Pentecostal history between 2002-2012 in The Word of Truth	264
4.5.4. Approaches and perspectives on Pentecostal history between 2013-2020 in The Word of Truth	274
4.6. Conclusions: Relating to historical heritage	280

Chapter V – Faith TOLD: Orality, Living Memory, and Lived Religion in the "Betel"

Pentecostal Church, Cluj-Napoca	282
5.1. Memory, orality, and lived religion	282
5.2. "Betel" Pentecostal Church Cluj-Napoca	287
5.2.1. Dynamics of Pentecostal churches in Cluj-Napoca in the 1935-1990 period	287

5.2.2. Discourse analysis on the emergence of the "Betel" Pentecostal Church Cluj-Napoca ...	291
5.3. Recurring themes in Pentecostal orality discourse	300
5.3.1. Pentecostals and elites	300
5.3.2. Pentecostals and communist authorities	308
5.3.3. Conversion	324
5.3.4. Charisms and miracles	336
5.3.5. The Pentecostal woman between normative discourse and everyday practices	341
5.4. Conclusions	348
Conclusions	349
Bibliography	351
List of witnesses	368

The doctoral thesis titled *Pentecostals in Romania between Collective Memory and Historical Discourse. A Perspective on the Construction of Confessional Memory in Pentecostal Cluj (1945–2020)* aims to make an original contribution to Romanian Pentecostal historiography. In a context of confessional writings saturated with confusions and a lack of critical rigor, "the production of works on the Church (religious life in general) during the communist period represents a challenge for Romanian historians, sociologists, and political scientists. However, this cannot be done through the confessionalization of research..."¹ We aim for this research to contribute to a better historical understanding of Pentecostalism, avoiding an excessively confessional approach.

The present study joins the ranks of works that analyze how memory contributes to defining collective identity, especially in the case of a religious minority community. By applying discourse analysis, we seek to show that even through historical writing, Pentecostals—a denomination marginalized for a long time in Romanian public space—construct their identity. The concern for defining identity and finding a place in public memory is deeply linked to the context in which this denomination emerged and developed. The 20th century was a century of trials for Romanian Pentecostals, and these challenges left their mark not only on their mode of organization but also on how they relate to the past, narrate it, and pass it on.

Such an approach is novel in Romanian Pentecostal historiography, as it breaks away from the pattern of positivist writings that treat history as a mandate to validate a pre-established truth,

---

¹ Dorin Dobrințu, „The History of the Church and the Danger of Confessionalizing Research”, in *Xenopoliana*, year VII, no. 4, 1999, p. 135.

and instead seeks to decipher what the Pentecostal historian or believer conveys through their discourse. At the same time, it does not fit into the paradigm of writings about Pentecostals produced sterilely, with the sole purpose of offering yet another presentation of origins or the community—a well-represented approach already. Throughout the work, we will show that our endeavor nuances and complements the writings to date on the history of Romanian Pentecostalism.

The thesis is structured into five chapters, arranged within a carefully designed methodological coherence. The study begins with Chapter I, the Theoretical and Methodological Framework, where we present the relevance of the topic and justify the chosen approach. We carefully lay the theoretical foundations of the research: the importance of discourse analysis, the specificity of the Pentecostal denomination as a marginal phenomenon, the theory of lived religion, memory studies, and the role of memory in text. After this theoretical foundation, we detail the working method, emphasizing the value of the interdisciplinary approach and our insider positioning. We explain the application of discourse analysis and how it intersects with the perspective of lived religion. At the end of the chapter, we clarify our approach to orality and the types of historical sources used.

Chapter II, Pentecostal Historical Discourse, analyzes how official historical writing constructs a specific narrative about the past. In the first part of the chapter, we explore the Pentecostal phenomenon, tracing the main directions for defining Pentecostalism and Pentecostal identity as they appear in the specialist literature. An important element of our endeavor is the analysis of the three levels of manifestation of the phenomenon: global, national, and local Pentecostalism—an inductive presentation intended to outline the general framework of the research. The actual discourse analysis focuses on historical works written by Pentecostal authors and published under the institutional auspices of the Pentecostal Cult – the Apostolic Church of God in Romania. In parallel, we examine other related works that either reinforce or challenge this official discourse. The final part of the chapter dwells on how Pentecostals relate to the communist past. We observe that the discourse of unmasking follows a pattern also found in other evangelical denominations. We address questions such as: how did Pentecostals relate to the discovery of Security collaborators? Why did this topic generate so many controversies? And how is reconciliation with the communist past important for a minority denomination?

Chapter III, Pentecostal Memorial Literature, addresses the autobiographical discourse of Pentecostals, focusing on how they recount their past. In the opening, we anchor the topic within the broader context of memory studies from the late 20th and early 21st centuries, highlighting how these perspectives contributed to the emergence and proliferation of memorial works in the Pentecostal environment. We address essential questions for the research theme: how do Pentecostals write their memoirs? Why do they write? Who and what motivates them to recount their stories? We observe the existence of specific traits in this type of writing: a particular chronology of the Pentecostal believer model, the insertion of biblical text into the voice of memory, a blending of doctrine and devotion in recounting life, and a strong presence of lived religion in how the past is remembered.

Continuing, we analyze the recurring themes of Pentecostal memorial literature: conversion, Baptism with the Holy Spirit, miraculous experiences, and the relationship with the majority, other denominations, and authorities. The final part of the chapter focuses on other historical works akin to the memorialistic style: biographies, local and regional history writings. In conclusion, we reflect on how Pentecostals relate to their own historical heritage and the models they follow from local, national history, or Christianity as a whole.

Chapter IV, Memory and History in the Bulletin of the Pentecostal Cult, is an extensive analysis of the discourse of Pentecostal memory and history reflected in the official magazine of the Pentecostal Cult over the period 1953–2020. Like the other chapters, we begin by placing the subject in context, discussing the role of religious press: its evolution, assumed functions, and impact on communities.

For the period 1953–1989, the discourse analysis is accompanied by clarifications regarding communist censorship and regime-imposed articles. We ask: why is history rewritten, and how does "wooden language" affect Pentecostal religious discourse? How is the image of origins constructed during communism? What changes after 1989 in how historical discourse is formulated? A significant portion of the analysis is dedicated to how Pentecostals relate to their spiritual models, reflected in obituary-style articles. Through these, a certain profile of the Pentecostal believer is outlined. The analysis of obituaries helps us understand who is commemorated, how they are presented, what language and themes are used, and how the discourse about them evolves over time. We are interested in who receives more space, what

gender dynamics appear in these texts, and what this tells us about the Romanian Pentecostal community.

In conclusion, we propose a taxonomy of the historical articles and studies published in the *Bulletin*. We explain why we chose specific time intervals and support the analysis with relevant quotes. We note that, to highlight the quantitative dimension of the material as well, we have included the complete list of both obituaries and analyzed articles.

Chapter V of the thesis, *Faith Told: Orality, Living Memory, and Lived Religion in the "Betel" Pentecostal Church, Cluj-Napoca*, is a case study applied to a local community founded at the end of the communist period. In this chapter, we explore Pentecostal orality and how believers construct their narrative about the past through oral history interviews.

We open the analysis with clarifications regarding the context of the church's emergence, as well as how the concepts of memory, orality, and lived religion are understood and valued within this community. From the oral discourses emerges the dynamics of Pentecostal churches in Cluj during the communist regime and the limitations imposed on their official development.

We then analyze how the emergence of the "Betel" Church is narrated, how the founders attribute providential significance to this foundation, and what narrative elements can complement or even contradict the dominant version. In the second part of the chapter, we focus on four recurring themes in the community's lived history: Pentecostals' relationship to elites, their interaction with communist authorities, conversion, and the role of the Pentecostal woman, caught between normative discourse and everyday practices. Through these themes, we highlight the specificity of lived religion in the analyzed community and how living memory becomes a channel for transmitting confessional identity.

The history of Pentecostals in Romania, from 1922 to the present, remains closely tied to the tumultuous history of the country over the last two decades. Out of 103 years of existence, Pentecostals spent 42 years under the communist regime. Quantitatively speaking, we can say that the communist period most influenced the history of Romanian Pentecostals.

Despite state policies, the number of Pentecostals grew gradually. The communist state focused on "limiting the influence of religion through interventions in its activity, controlling it on three levels—organizational, economic, and ideological—rather than banning the church outright. It was a solution based on the possibility of infiltrating the religious cult, suffocating it with rules and

mandatory regulations, subordinating it economically to the state, and brutally eliminating any opposition."²

This mixture between state and religious cults had effects on how each denomination multiplied and organized itself. Even if we contrast the negative effects generated by the regime and observe that, despite them, there was growth in the number of Pentecostals, this blend could not help but "contaminate." Part of today's Pentecostal identity, history, and memory is a result of this institutional tandem between the communist state and the church.

Pentecostal historiography has focused more on creating a Pentecostal history of the church that represented the hierarchy. The voice of the masses has not been heard as prominently until now. Through the analysis of oral history sources, religious periodicals, memorial literature, and other history books by Pentecostal authors, we have managed to see the "masses'" perspective on their own history.

Lately, we can observe a growing interest among Pentecostal believers in their own history. New generations of believers seek to learn about their origins and, in this way—as we have already demonstrated in our work—they define themselves identity-wise through historical writing. The motivation for Pentecostal historical writing is complex: the need to recount the past and thus offer their own interpretation of events, the need to leave a spiritual legacy for future generations, the need to preserve a living memory of a relatively young denomination, the need to substitute theological works that were long overdue, etc.

However, Romanian Pentecostal historiography, over 100 years after the emergence of this denomination, is still in a formative stage. Marked by the need for identity definition, Pentecostal historical writing is largely partisan. "Many or most studies about Romanian evangelicals are written by Romanian evangelicals. And many of these works remain confessionally linked. This is neither shocking nor necessarily harmful, and in some cases it can lead to an awareness of nuances that outside researchers would miss or misinterpret. Also, topics can be addressed that would otherwise be ignored."³ Is partisan historical writing essentially negative? "Overall, a certain degree of confessionality is not necessarily negative, as researchers studying a different denomination from their own often produce works affected by glaring errors or unintentional

---

² Anca Sincan, *Of Middlemen and Intermediaries: State and Church in Communist Romania*, Cluj-Napoca, Cluj University Press, 2025, p. 16.

³ Michelson, „The History of Romanian Evangelicals”, p. 231.

prejudices. On the other hand, people can be blind to the prejudices of their own camp or excessively sensitive to perceived offenses."⁴ Thus, the maturation of evangelical historiography, including Pentecostal historiography, will be achieved when researchers cannot be accused of confessionalizing their research.

Bibliography

Primary sources

„Mărturisirea de credință a Cultului Penticostal din România”, în *Documente fundamentale*, București, Editura Cultului Penticostal, 2024, pp. 5-30.

BETEL ZORILOR, *Istoricul Bisericii*. Disponibil la: <https://betelzorilor.ro/istoric.html>, accesat la 26 martie 2025.

BRIE, Ioan, Ciprian Terinte, *Manualul catehetic al Cultului Creștin Penticostal*, București, Pleroma, 2015, p. 80.

CULTUL CREȘTIN PENTICOSTAL – BISERICA LUI DUMNEZEU APOSTOLICĂ DIN ROMÂNIA, *Statutul de funcționare*. Disponibil la: <https://cultulpenticostal.ro/statutul-de-funcționare/>, accesat la 31 martie 2025.

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, *Recensământul Populației și Locuințelor 2021 – Rezultate definitive*. Disponibil la: <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive/>, accesat la 14 decembrie 2024.

ȘANDRU, Trandafir (ed.), *Îndrumătorul Păstorului*, București, Editura Cultului Penticostal, 1976.

Press sources

„1953 *Buletinul Cultului Penticostal* 1993”, în *Cuvântul Adevărului*, anul IV, nr. 9, septembrie 1993, p. 4.

„Adreu Petru (1920-2011)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXII, nr. 12, decembrie 2011, p. 22.

„Aniversarea a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat și independent sub conducerea lui Burebista.”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XXVII, nr. 3-4, martie-aprilie 1980, p. 2.

---

⁴ Ibidem.

- „Aniversarea a 60 de ani de la înființarea primei biserici pentecostale din România (1922-1982)”, în *Buletinul Cultului Pentecostal*, anul XXX, nr. 11-12, noiembrie-decembrie 1982, p. 12.
- „Contribuții la Istoria Bisericii Pentecostale din România”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XI, nr. 7-8, iulie-august 2000, p. 22.
- „Cristi Țepeș (1958-2015)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXVI, nr. 12, decembrie 2015, p. 13.
- „Cuvântul Adevărului în 17.000 de exemplare”, în *Cuvântul Adevărului*, anul IV, nr. 4 aprilie 1990, p. 18.
- „David Wilkerson (1931-2011)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXII, nr. 6, iunie 2011, p. 18.
- „Festivitatea sărbătoririi semicentenarului Cultului Pentecostal”, în *Buletinul Cultului Pentecostal*, anul XX, nr. 11-12, noiembrie-decembrie 1972, p. 5.
- „Fratele Ioan Pop s-a mutat la Domnul”, în *Buletinul Cultului Pentecostal*, nr. 1-2 ianuarie-februarie 1984, p. 9.
- „Horj Dumitru (1928-2004)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVI, nr. 5, mai 2005, p. 19.
- „Ileana Bochian (1918-2000)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XII, nr. 1, ianuarie 2001, p. 11.
- „Ioan Bejan”, în *Buletinul Cultului Pentecostal*, anul XXVI, nr. 5-6, mai-iunie 1988, p. 15
- „Ioan Mihalăș (1926-2015)”, în *Cuvântul Adevărului*, an. XXVII, nr. 1, ianuarie 2016, p. 23.
- „Irina Șuteu (1961-2003)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XIV, nr. 3, martie 2003, p. 10.
- „LYDIA LAUSTER (1901—1993)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul IV, nr. 7 iulie, p. 19.
- „Nicolae Moldoveanu (1922-2007)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVIII, nr. 9, septembrie 2007, p. 18.
- „Până aici Domnul ne-a ajutat”, în *Buletinul Cultului Pentecostal*, anul III, nr. 5, mai 1955, p. 1.
- „Profetii din Cevenne”, în *Cuvântul Adevărului*, anul X, nr. 3, martie 1999, p. 11.
- „Rahela Mocan (1968-2005)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVI, nr. 10, octombrie 2005, p. 22.
- „Răscol Vasile (1893-1984)”, în *Buletinul Cultului Pentecostal*, anul XXVI, nr. 5-6, mai-iunie 1984, p. 13.
- „Sabina Wurmbrand (1913-2000)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XI, nr. 9, septembrie 2000, p. 5.
- „Sandu Marin (1929-2015)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXVI, nr. 5, mai 2015, p. 24.
- „Sărbătorirea unui eveniment însemnat din Istoria Cultului Pentecostal”, *Buletinul Cultului Pentecostal*, nr. 8-9 august-septembrie 1954, p. 7.
- „Sfârșit de cale”, în *Buletinul Cultului Pentecostal*, anul X, nr. 3-4, martie-aprilie 1962, p. 6.

- „Sfârșit de cale”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XIII, nr. 11-12, noiembrie-decembrie 1965, p. 16
- „Sfârșit de cale”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XXIX, nr. 3-4, martie-aprilie 1981, p. 10
- „Taloș Vasile Alexandru”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXXI, nr. 11-12, noiembrie-decembrie 2020, p. 21.
- „Tatiana Topciu (1939-1999)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul X, nr.10, octombrie 1999, p. 16.
- „Un frate scump ne-a părăsit”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul III, nr. 2, februarie 1955, p. 6.
- ARCADE, Coroamă, CONSTANTIN, Pătraș, Coroamă Pavel, „În amintirea fratelui Cristian Gavrilă”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, an XX, nr. 5-6, mai-iunie 1972, p. 15.
- ARDELEAN, Moise, „La ceas aniversar”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXVIII, nr. 9, septembrie 2017, p. 3.
- BĂLĂBAN, Ciprian, „De ce 10 septembrie 1922?”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXVIII, nr. 9, septembrie 2017, pp. 10-11.
- BOCHIAN, Ioan, „Cornel Stan (1959-2006)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVII, nr. 4, aprilie 2006, p. 20.
- BOCHIAN, Ioan, „Nicolae Bogde (1924-2016)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXVII, nr. 3, martie 2016, p. 23.
- BOCHIAN, Pavel, „Biserica penticostală între anii 1925-30”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XXXVII, nr. 11-12, noiembrie-decembrie 1989, p. 2.
- BOCHIAN, Pavel, „Ce a adus ziua de 23 august 1944, pentru credincioșii penticostali?”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul V, nr. 8, august 1957.
- BOCHIAN, Pavel, „Domnul ne-a ajutat”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XX, nr. 7-8, iulie-august 1972, p. 3.
- BRADIN, Gheorghe, „Credincioșii Cultului Penticostal din R.P.R. înainte și după 23 august 1944”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul II, nr. 8-9, august-septembrie 1954, p. 1.
- BRADIN, Persida, „Pe urmele Sarei”, în *Buletinul Cultului Creștin Penticostal*, nr. 4-7, aprilie-iulie 1961, p. 8.
- BULGĂR, Emil, „Biserica lui Dumnezeu Apostolică – Penticostală la popasul 70”, în *Cuvântul Adevărului*, anul III, nr. 10, octombrie 1992, p. 3.

- BULGĂR, Emil, „Manuscrisul lui Bodor”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVI, nr. 5, mai 2005, p. 15.
- BULGĂR, Emil, „Ultima predică”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVI, nr. 9, septembrie 2005, p. 14.
- CEUȚĂ, Ioan, „Stoica Stroe”, în *Cuvântul Adevărului*, anul III, nr. 3, martie 1992, p. 19.
- CHELBA, Aurel, „Vasile Chelba (1922-2004)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XV, nr. 8-9, august-septembrie 2004, p. 26.
- Comitetul Executiv al Cultului Penticostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România, „Emil Bulgăr (1930-2003)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XIV, nr. 7-8, iulie-august 2003, p. 2.
- COMITETUL EXECUTIV, „Fratele Sima Ion a plecat la Domnul”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, nr. 2-3, februarie-martie 1956, p. 31.
- Comunitatea Regională Suceava, „Constantin Gross 1919 - 2003”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XIV, nr. 7-8, iulie-august 2003, p. 7.
- Conducerea Comunității Regionale Penticostale a Maramureșului și Sătmarului, „Todoran Grigore (1953-2017)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXIX, nr. 1, ianuarie 2018, p. 21.
- Conducerea Cultului Penticostal, „Teodor Codreanu 1928-2004”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XV, nr. 11, noiembrie 2004, p. 23.
- COVAȘĂ, Gavril, „Gheorghe Stan (1953-2016)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXVII, nr. 8, august 2016, p. 19.
- CUBEȘAN, Victor, „Amintiri și ficțiune în stil italian”, în *Steaua*, anul LIII, nr. 10 (650), octombrie 2002, p. 39-40.
- Cuvântul Adevărului*, an XVIII, nr. 11, noiembrie 2007, p.20.
- Cuvântul Adevărului*, anul IV, nr. 12, decembrie 1993, nr. 19.
- Cuvântul Adevărului*, anul XI, nr. 10-11, octombrie-noiembrie 2000, p. 27.
- Cuvântul Adevărului*, Seria II, Anul XXI, Nr. 11, Noiembrie 2010.
- Dosarele Istoriei*, anul VIII, nr. 9(85), 2003.
- LUNCĂ, Gabi, „Mărturisire”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XX, nr. 8-9, august-septembrie 1999, p. 7.
- MESAROȘ, Marinel, „Dumnezeu a chemat pe fratele Mureșan Traian acasă”, în *Cuvântul Adevărului*, anul II, nr. 3-4, martie-aprilie 1991, p. 23.

- MIHAI, Cornel, „O cotitură în viață (3)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVIII, nr. 9, septembrie 2007, pp. 13-15.
- MIHAI, Cornel, „O cotitură în viață”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVIII, nr. 6, iunie 2007, pp. 16-18
- MOCAN, Ghiță, „Când istoria te scoate la tablă”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXVII, nr. 12, decembrie 2016, p. 22.
- MUREȘAN, Nelu, „Ioan Pop (1919-2005)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVI, nr. 4, aprilie 2005, p. 19.
- MURZA, Narcis, „Teodor Pandrea (1943-2012)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXIII, nr. 2, februarie 2012, p. 13.
- NICHIDEAN, Ovidiu, „Gavril Nichidean (1931-2011)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXII, nr. 8, august 2011, p. 18.
- POPAN, Miron, „Ilie Stănuș Ghib (1923-2012)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXIII, nr. 7, iulie 2012, p. 22.
- POPOVICI, Relu, „Popovici Dumitru (1920-2011)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXIII, nr. 2, februarie 2012, p. 22.
- PORUMBIN I., „24 ianuarie – aniversarea unirii Principatelor Române”, în *Buletin Cultului Penticostal*, anul XXV, nr. 1-2, ianuarie-februarie, 1977, p. 1.
- PRUȘU, Traian, Bora Elisei, „Oprea Florian (1908-2009)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXI, nr. 2, februarie 2010, p. 5.
- REDACȚIA, „Școala și cultura”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul X, nr. 9–12, septembrie–decembrie 1962, p. 14.
- ROSKE, Cristian Vasile „Evocări, 1922-2007 – 85 de ani de istorie penticostală”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVIII, nr. 7-8, iulie-august 2007, p. 3.
- ROSKE, Cristian Vasile, „2003 – an jubiliar redacțional”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XIV, nr. 1-2, ianuarie-februarie 2003.
- ROSKE, Cristian Vasile, „80 de ani de la apariția revistei Cuvântul Adevărului”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XX, nr. 1, ianuarie 2009.
- ROSKE, Cristian Vasile, „Amintiri cu mai marii noștri”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXIII, nr. 1, ianuarie 2012, pp. 4-5.

- ROSKE, Cristian Vasile, „Cărările cele vechi”, în *Cuvântul Adevărului*, anul VIII, nr. 11, noiembrie 1997, p. 2.
- ROSKE, Cristian Vasile, „Ion Onoriu”, în *Cuvântul Adevărului*, anul IX, nr. 3, martie 1998, p. 19.
- ROSKE, Cristian Vasile, „Revenind la Cuvântul Adevărului”, în *Cuvântul Adevărului*, anul I, nr. 1, ianuarie 1990, p. 1.
- ȘANDRU, Trandafir „O piatră de aducere aminte”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XX, nr. 7-8, iulie-august 1972, pp. 1, 8.
- ȘANDRU, Trandafir, „25 de ani de la reorganizarea Cultului Penticostal”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XVIII, nr. 5-6, mai-iunie 1970, p. 8.
- ȘANDRU, Trandafir, „Biserica Penticostală din România”, în *Cuvântul Adevărului*, anul IV, nr. 9, septembrie 1993., p. 3.
- ȘANDRU, Trandafir, „Biserica Penticostală”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XIX, nr. 5-6, mai-iunie 1971, p.13.
- ȘANDRU, Trandafir, „O aniversare binecuvântată”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XXI, nr. 9-10, septembrie-octombrie 1973, p. 2.
- ȘANDRU, Trandafir, „O aniversare binecuvântată”, în *Buletinul Cultului Penticostal*, anul XXI, nr. 9-10, septembrie-octombrie 1973.
- TIPEI John F., „Dr. Ray H. Hughes (1924-2011)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXII, nr. 5, mai 2011, p. 18.
- TIPEI, Pavel Riviș, „1922-2007 85 de ani de la înființarea primei biserici penticostale din România”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XVIII, nr. 12, decembrie 2007, pp. 4-5.
- TIPEI, Pavel Riviș, „90 de ani de istorie penticostală în România”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXIII, nr. 9, septembrie 2012, p. 4.
- ULICI, Tică, „Victor Opriș (1954-2017)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XXVIII, nr. 10, octombrie 2017, p. 23.
- VIȘAN, Gică, „Ionel Neculce (1959-2003)”, în *Cuvântul Adevărului*, anul XV, nr. 1, ianuarie 2004, p. 7.
- ZUBAȘCU, Ion, „Gabi Luncă și Ion Onoriu s-au lăsat de cele lumești”, în *Cuvântul Adevărului*, anul III, nr. 12, decembrie 1992, p. 8.

Interviews

- BICA Zaharia – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj-Napoca on January 16, 2017.
- COVAȘĂ Gavril – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj-Napoca on January 16, 2020.
- LUP Vasile – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj-Napoca on January 30, 2020.
- PETREAN Emil – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj-Napoca on February 20, 2020.
- RAȚIU Augustin – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj-Napoca on February 28, 2020.
- SOFRONIE Costel – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj-Napoca on March 20, 2020.
- STAN Emima – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj-Napoca on January 24, 2020.
- STANIȘTE Gheorghe – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj on February 26, 2020.
- SUCIU Ezechiel – interview conducted by Vlad Tomoș online on May 20, 2021.
- VLAS Victoria – interview conducted by Vlad Tomoș in Cluj-Napoca on February 13, 2020.

Memoirs

- ANDREIKA, Cornelia, *Vinovați, prin Hristos, eliberați*, Sâncraiu de Mureș, f.e., 2023.
- ARDEU, Petru, *Amintiri*, Arad, Gramma, 2021.
- BOCHIAN, Pavel, *Viața unui păstor din România*, București, Privilegiu, 1997.
- BREHAR, Ioan, *Din comorile vieții*, Cluj-Napoca, Biblos, 2023.
- CHERECHES, Alexandru, *Șaizeci de ani de experiențe cu Dumnezeu*, Fullerton, California, Agapia, 2000.
- CRIȘAN GHEORGHE, *O viață de slujire*, Cluj-Napoca, f.e., 2025.
- DEZNAN, Petru, *Experiențe din viața de credință*, Arad, Carmel Print, 2024.
- GAGEA, Ioan, *Jurnalul unui slujitor*, Călan, f.e., 2019.
- GULYÁS, Stefan, *Chemat la slujire. Apostol pentru Europa de Est*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2009.
- HANIȘ, Elisaveta, *Experiențe cu Dumnezeu, vol. II*, Arad, Multimedia Internațional, 2017.
- HOZAN Vasile, *Amintiri din țară. Volumul III*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2008.
- HOZAN, Vasile, *Amintiți din țară. despre lucrările făcute de Duhul Sfânt, volumul I*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2004.
- HOZAN, Vasile, *Amintiți din țară. despre lucrările făcute de Duhul Sfânt, volumul II*, Arad, Multimedia Internațional, 2005.
- ISTRATE, Simida, *Dumnezeu, prietenul casei mele*, Cluj-Napoca, Biblos, 2023.

- LUNCA, Gabi, ONORIU, Ion, *Povestea vieții noastre*, Succeed Publishing, 2010.
- MĂCELARU, Mărioara, *Însemnări pe ușorii casei*, Casa Literaturii Creștine, 2007.
- MICLEA, Ioan, *Sabia Duhului și cumpăna înțelepciunii. Viața și experiențele unui pastor pentecostal (1920-2002)*, Cluj-Napoca, Biblos, 2023.
- MOLDOVAN, Mitru, *Biruitor cu Dumnezeu prin valea plângerii*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2021.
- MOLOCE, Cecilia, *Cu Domnul de mână*, București, Fundația Poarta Speranței, 2014.
- ONIGA, Victor, *Ce a făcut Dumnezeu pentru mine. O viață trăită sub călăuzirea Domnului, vol. 1*, Oradea, Little Lamb, 2023.
- ONIGA, Victor, *Ce a făcut Dumnezeu pentru mine. O viață trăită sub călăuzirea Domnului, volumul 2*, Oradea, Metanoia, 2021.
- POPOVICI, Roxana, GRIGORICIUC, Daniel, *Un Dumnezeu credincios. O viață de credincioșie*, Oradea, Casa Cărții, 2024.
- RĂSCOL, Elena, *Zborul spre libertate*, Medgidia, Succeed Publishing, 2014.
- RĂSCOL, Lidia, *Portretul tatălui meu*, Timișoara, Dalia, 2009.
- RĂSCOL, Lidia, *Privind în urmă*, Timișoara, Dalia, 2007.
- SANDU, Marin, *Viața unui slujitor*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2005, p. 3.
- SILAGHI, Gavril, *Urma pașilor mei. Mărturia umblării mele cu Marele Păstor*, Oradea, Metanoia, 2017.
- ȘUMANDEA, Iacob, *Viața cu Duh Sfânt. Un serv iubit al lui Isus Hristos*, f.l., f.e., f.a.

Biographies, monographs, regional studies

- ARDEU, Petru, *Scurt istoric pentecostal*, f.l., f.e., f.a.
- ARON Petru, *Pietre de aducere aminte. Treziri spirituale în inima Transilvaniei. Cecălaca și Târgu Mureș*, Cluj-Napoca, Biblos, 2023.
- ARON, Petru, *Cetatea cu turnuri înalte*, Cluj-Napoca, Biblos, 2022.
- BÎRLE, Vasile, *Istoria Bisericii Pentecostale Emanuel*, Tulgheș (1938-2018), Satu Mare, Daya, 2018.
- BODOG, Pavel, *Izvoarele credinței. Istoria Bisericii Pentecostale din Burzuc povestită de cei care au trăit-o*, Oradea, Scriptum, 2015.
- CĂILEANU, Emanoil, *Așa s-a născut o biserică*, Suceava, Little Lamb, 2012.

- FILIP, Vasile, *Cetatea pâinii. Istorie și spiritualitate în Biserica Penticostală „Betleem” din Căianu Mare*, Cluj-Napoca, Biblos, 2023.
- FILIP, Vasile, *Până aici Dumnezeu ne-a ajutat: 90 de ani de istorie și spiritualitate penticostală în biserica „Eben-Ezer”, Dobric (1932-2022)*, Cluj-Napoca, Napoca Star, 2022.
- GUȘAT, Iacob, *Istoricul Bisericii Penticostale din Baia Mare*, f.l., f.e., 2016.
- LASCĂU, Petru, *Betel. Construcția Casei lui Dumnezeu în timpul comunismului ateu*, LP Publishing, Phoenix, Arizona, 2013.
- LASCĂU, Petru, *Biserica în asediu*, Streamwood, Illinois, Aripa Albe, 1992.
- LERIC, Iosif, IONESCU, Daniel, *Minuni contemporane*, București, f.e., 2017.
- MANEA, Ion, *Istoricul Bisericii Penticostale Vestea Bună din București*, București, Pleroma, 2009.
- MUNTEANU, Dumitru, *Istoria credinței penticostale în județul Bistrița-Năsăud. Volumul I. Încercările*, Bistrița, George Coșbuc, 2008.
- MUNTEANU, Dumitru, *Istoria credinței penticostale în județul Bistrița-Năsăud. volumul II. Mai strălucitor decât soarele*, Bistrița, George Coșbuc, 2010.
- POP, Florin, *Enciclopedia ilustrată a bisericilor penticostale din județul Bistrița Năsăud*, Beclean, Holy Fire Press, 2022.
- POP, Florin, *Pioneri penticostali pe meleaguri bistrițene*, Beclean, Holy Fire Press, 2022.
- TALOȘ, Daniel, *Urme de pași. Monografia bisericii penticostale din satul Jac*, Cluj-Napoca, Ecou Transilvan, 2019.
- ȚUGUI, Lucian, *Focuri se aprind pe dealuri. Istoria Bisericii Penticostale din județul Tulcea (1939-1989)*, Cluj Napoca, Biblos, 2024.

Secondary sources

Scholarly works

- AMMERMAN, Nancy Tatom, *Studying Lived Religion: Contexts and Practices*, New York: New York University Press, 2021.
- ANDERSON, Allan Heaton, *To the Ends of the Earth: Pentecostalism and the Transformation of World Christianity*, New York, Oxford University Press, 2013.

- ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria pentecostalismului românesc. Volumul 1: Evanghelia deplină și puterea lui Dumnezeu*, Oradea, Casa Cărții, 2012.
- ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria pentecostalismului românesc: volumul 2*, Oradea, Casa Cărții, 2012.
- ANGHELESCU, Mircea, *Literatură și biografie*, București, Universal Dalsi, 2005.
- APPLEBAUM, Anne, *Gulagul: o istorie*, București, Humanitas, 2011.
- BARAN, Emily B., *Dissent on the Margins: How Soviet Jehovah's Witnesses Defied Communism and Lived to Preach about It*, New York: Oxford University Press, 2014.
- BARTHES, Roland, *The Rustle of Language*, traducere de Richard Howard, New York, Hill and Wang, 1986.
- BARTOLOMEU, Mitropolitul, *Corupția spirituală: texte social-teologice*, Cluj-Napoca, Eikon, 2011.
- BĂLĂBAN, Ciprian, *Foc din cer. Un secol de pentecostalism românesc*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2022.
- BĂLĂBAN, Ciprian, *Istoria Bisericii Pentecostale din România (1922-1989). Instituție și harisme*, Oradea: Scriptum, Cluj-Napoca: Risoprint, 2016.
- BIRĂU, Rusalin, *Mișcarea pentecostală: mondială, în România și în Reșița*, Reșița, Pro Marketing, 2008.
- BODNAR, John, *Remaking America: Public Memory, Commemoration, and Patriotism in the Twentieth Century*, Princeton, NJ, Princeton University Press, 1992.
- BROWN, Callum G., *Postmodernism for Historians*, Harlow, Pearson Education Limited, 2005.
- BURGESS, Stanley M., *The New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, Grand Rapids, Zondervan, 2002.
- CESEREANU, Ruxandra, *Gulagul în conștiința românească: memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste*, Iași, Polirom, 2005.
- CEUȚĂ, Ioan, Iosif FABIAN, *Istoria Adunărilor lui Dumnezeu*, București, f.e., 2016.
- COLEMAN, Heather J., *Russian Baptists and Spiritual Revolution, 1905–1929*, Bloomington: Indiana University Press, 2005.
- CONSTANTINEANU, Corneliu și SCOBIE, Christopher J. (ed.), *Pentecostalii în secolul XXI*, Oradea, Casa Cărții, 2023.

- CREȚU, Bogdan, ICHIM, Ofelia, CLIM, Marius-Radu (coordonatori), *Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic*, Iași, editura Universității Alexandru Ioan Cuza Iași, 2017.
- CRÎȘAN, Pavel, *Pavel Crișan stejarul din pustiul roșu*, Buzău, Ancaprint, 2014.
- CROITOR, Vasilică, *Răscumpărarea Memoriei: Cultul Penticostal în perioada comunistă*, Medgidia, Succeed Publishing, 2010.
- DAYTON, Donald W., *Theological Roots of Pentecostalism*, Grand Rapids, Baker Academic, 2011.
- DUFFIELD, Guy P., VAN CLEAVE, Nathaniel M., *Foundations of Pentecostal Theology*, Los Angeles, L.I.F.E. Bible College, 1983.
- FEDUR, Emanuel, *Ei au trăit printre noi*, vol. 1: *Apostolii Banatului*, Oradea, Metanoia, 2019.
- FELMAN, Shoshana, LAUB, Dori, *Testimony: Crises of Witnessing in Literature, Psychoanalysis, and History*, New York, Routledge, 1992.
- FRISCH, Michael, *A Shared Authority: Essays on the Craft and Meaning of Oral and Public History*, Albany, State University of New York Press, 1990.
- HALBWACHS, Maurice, *On Collective Memory*, trad. Lewis A. Coser, Chicago, University of Chicago Press, 1992.
- HELLBECK, Jochen, *Revolution on My Mind. Writing a Diary under Stalin*, Cambridge, Harvard University Press, 2006.
- HOLBAN, Ioan, *Literatura subiectivă*, București, Minerva, 1989.
- HOLLENWEGER, Walter J., *The Pentecostals: The Charismatic Movement in the Churches*, Minneapolis, Augsburg Publishing House, 1972.
- HOSSU LONGIN, Lucia, *Memorialul durerii, întuneric și lumină*, București, Humanitas, 2013.
- HOSSU LONGIN, Lucia, *Memorialul durerii, o istorie care nu se învață la școală*, București, Humanitas, 2012.
- IOSIFESCU, Silvian, *Literatura de frontieră*, București, editura pentru literatură, 1969.
- KÄRKKÄINEN, Veli-Matti, *Pneumatologie. Duhul Sfânt dintr-o perspectivă ecumenică, internațională și contextuală*, Oradea, Casa Cărții, 2022.
- LAND, Steven Jack, *Spiritualitate penticostală. O pasiune pentru împărăție*, Oradea, Casa Cărții, 2013.
- LEVI, Primo, *Mai este oare acesta un om?*, Iași, Polirom, 2004, p. 6.
- MITROFAN, Daniel, *Pigmei și uriași, file din istoria persecutării bapțiștilor*, Cristianus, 2007.

- MODORAN, Gheorghe, *Biserica prin pustii roșu. Rezistență și compromis în adventismul din România în perioada comunistă (1944-1965). Volumul 1*, Pantelimon, Viață și sănătate, 2013.
- MODORAN, Gheorghe, *Biserica prin pustii roșu. Rezistență și compromis în adventismul din România în perioada comunistă (1944-1965). Volumul 2*, București, Alege Viața Publishing, 2018.
- MORAR, Ioan T., *Fake News în epoca de aur*, Polirom, Iași, 2020.
- NECULAU, Adrian, *Psihologia servituții voluntare*, Iași, Polirom, 2011.
- NORA, Pierre, *Realms of Memory: Rethinking the French Past*, ed. Lawrence D. Kritzman, trad. Arthur Goldhammer, New York, Columbia University Press, 1996.
- PETCU, Marian, *Jurnalist în România: istoria unei profesii*, București, Comunicare.ro, 2005.
- POP, Andrei-Daniel, *Dinamica suveranității divine în 1 Samuel 9-15*, Oradea, Convergențe, 2024.
- POP, Iulia, *Memorie și suferință*, Cluj-Napoca, Argonaut, 2010.
- POPESCU, Ion Mihail, *Istoria și sociologia religiilor: creștinismul*, București, editura Fundaiei "României de mâine", 1996.
- POPOVICI, Alexa, *Istoria Bapțiștilor din România Vol. 2 (1919-1944)*, Chicago, Illinois: Biserica baptistă română, 1989, pp. 396-397.
- PORTELLI, Alessandro, *They Say in Harlan County. An Oral History*, Oxford, Oxford University Press, 2010.
- PREDA, Radu, *Comunism: o modernitate eșuată*, Cluj Napoca, Eikon, 2009.
- PREDA, Sînziana, *Doamne, unde te găsec, acolo mă pocăiesc!*, Timișoara, editura de Vest, 2017.
- RADOSAV, Doru, *Istoria din memorie*, Cluj-Napoca, Argonaut, 2016.
- RITCHIE, Donald A., *Doing Oral History*, New York, Twayne Publishers, 1995.
- ROSLOF, Edward E., *Red Priests: Renovationism, Russian Orthodoxy, and Revolution, 1905–1946*, Bloomington: Indiana University Press, 2002.
- SINCAN, Anca, *Of Middlemen and Intermediaries: State and Church in Communist Romania*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2025.
- SNYDER, Timothy, *Tărâmul morții, Europa între Hitler și Stalin*, București, Humanitas, 2012.
- SOLJENIȚÎN, Alexandr, *Arhipelagul gulag - volumul I*, București, Univers, 2008.
- ȘANDRU, Trandafir, *Biserica creștină. Evoluție și spiritualitate*, București, Institutul Teologic Penticostal, 1995.

- ȘANDRU, Trandafir, *Biserica Penticostală în istoria creștinismului*, București, editura Bisericii Lui Dumnezeu Apostolice Penticostale din România, 1992.
- ȘANDRU, Trandafir, *Doctrinile biblice ale bisericii*, Oradea, Metanoia, 2013.
- ȘANDRU, Trandafir, *Dogmatica Bisericii lui Dumnezeu Apostolice Penticostale*, Oradea, Metanoia, 2017.
- ȘANDRU, Trandafir, *Dogmatica bisericilor lui Dumnezeu apostolice penticostale*, București, Institutul Teologic Penticostal, 1993.
- ȘANDRU, Trandafir, *Trezirea spirituală penticostală din România*, București, Institutul Teologic Penticostal, 1997.
- ȘTEFĂNICĂ, Dragoș, BRIE, Ioan, *Monografia Cultului Creștin Penticostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România*, București, Plērōma, 2022.
- THOM, Françoise, *Limba de lemn*, București, Humanitas, 2005.
- TIPEI, John F., *Duhul Sfânt, O teologie biblică din perspectivă penticostală*, Oradea, Metanoia, 2003.
- VISWANATHAN, Gauri, *Outside the Fold: Conversion, Modernity, and Belief*, Princeton, NJ, Princeton University Press, 1998.
- WIESEL, Elie, *Noaptea*, București, Corint, 2012.
- WILSON, John, *Să înțelegem jurnalismul*, Iași, Institutul European, 2003.
- YONG, Amos, *Duhul Sfânt turnat peste orice făptură*, Oradea, Casa Cărții, 2020.

Articles in collected volumes

- ANDERSON, Allan, „Introduction: World Pentecostalism at a Crossroads”, în Allan H. Anderson, Walter J. Hollenweger (ed.), *Pentecostals after a Century: Global Perspectives on a Movement in Transition*, Sheffield, Sheffield Academic Press, 1999, pp. 13–28.
- ANDERSON, Allan, Michael BERGUNDER, André DROOGERS și Cornelis van der LAAN, „Introduction”, în Allan Anderson, Michael Bergunder, André Droogers, Cornelis van der Laan (ed.), *Studying Global Pentecostalism: Theories and Methods*, Berkeley–Los Angeles–London, University of California Press, 2010, pp. 1-9.
- BETEA, Lavinia, *Limba de lemn – de la Ceaușescu la Ion Iliescu*, în RAD, Ilie (coord.), *Limba de lemn în presă*, București, Tritonic, pp. 179-187.

- BODEANU, Florentina Denisa, *Informatorii din Cultul Baptist între 1979-1989*, în BUDEANCĂ, Cosmin– OLTEANU, Florentin, *Sfârșitul regimurilor comuniste*, Cluj-Napoca, Argonaut, 2011, pp. 260-279.
- CASEY, Edward S., „Public Memory in Place and Time”, în PHILLIPS, Kendall R. (ed.), *Framing Public Memory*, Tuscaloosa, The University of Alabama Press, 2004, pp. 20-25.
- CERILLO Jr., Augustus și Grant WACKER, „Historiography”, în Stanley M. Burgess (coord.), *The New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, Grand Rapids, Zondervan, 2002, pp. 376–388.
- CODREANU, Marcel, „Romania”, în Stanley M. Burgess (ed.), *The New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, Revised and Expanded Edition, Grand Rapids, Zondervan, 2002, pp. 616-626
- DOBRINCU, Dorin, „Sub puterea cezarului”, în Dorin Dobrinicu și Dănuț Mănăstireanu (coord.), *Omul evanghelic: o explorare a comunităților protestante românești*, Iași, Polirom, 2018, pp. 37-243.
- GOGLEAZĂ, Dan în dialog cu ANTONESCU Liviu, „Prelucrarea trecutului comunist. O răfuială analitică cu moștenirile de mentalitate”, în Adrian Neculau (coord.), *Viața Cotidiană în comunism*, Iași, Polirom, 2004, p. 365.
- JEMNA, Dănuț Vasile, „Criza de identitate a omului evanghelic român”, în Dorin Dobrinicu, Dănuț Mănăstireanu (coord.), *Omul evanghelic: o explorare a comunităților protestante românești*, Iași, Polirom, 2018, pp. 297-398.
- NEAGOE-PLEȘA, Elis și Liviu PLEȘA, „Culte neoprotestante din România în perioada 1975–1989”, în Adrian Nicolae Petcu (coord.), *Partidul, Securitatea și Cultele, 1945–1989*, București, Nemira, 2005, pp. 350-394.
- NEAGOE-PLEȘA, Elis, PLEȘA, Liviu, „Culte neoprotestante din România în perioada 1975–1989”, în PETCU, Adrian Nicolae (coord.), *Partidul, Securitatea și Cultele: 1945–1989*, București, Nemira, 2005, p. 350-394.
- PHILLIPS, Kendall R., „Introduction”, în PHILLIPS, Kendall R. (ed.), *Framing Public Memory*, Tuscaloosa, The University of Alabama Press, 2004, pp. 1-14.
- PIPPIDI Andrei, „Prefață” la *Holocaustul evreilor români*, Institutul Român de Istorie Recentă, Iași, Polirom, 2004, p. 7-11.

- POPA Mircea, *De la proletcultism la ceaușism în limba de lemn a criticii literare*, în RAD, Ilie (coord.), *Limba de lemn în presă*, București, Tritonic, p. 225-233.
- PREDA, Radu, „Biserica în comunism. Adaptare, rezistență, sfințenie”, în PREDA, Radu, VICOVAN, Ioan (coord.), *Martiriu și memorie din România comunistă*, Iași, Polirom, 2020, pp. 62-77.
- RAD, Ilie, *Aspecte ale cenzurii literare*, în PETCU, Marian (coord.), *Cenzura în spațiul cultural românesc*, București, Comunicare.ro, 2005, pp. 267-278.
- ROBECK, Cecil M., „The Origins of Modern Pentecostalism: Some Historiographical Issues”, în Cecil M. Robeck Jr. și Amos Yong (ed.), *The Cambridge Companion to Pentecostalism*, Cambridge, Cambridge University Press, 2014, pp. 13–30.
- SILVEȘAN, Marius, „Adaptare și tactici de supraviețuire în communism ale credincioșilor bapțiști din România, în OLTEANU, Florentin (coord.), *Opoziție și solidaritate în comunism*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2018, pp. 134-153
- SILVEȘAN, Marius, „Relația dintre Biserică și Stat în România comunistă. Studiu de caz: Alegeri la comunitățile baptiste în 1975, în BUDEANCĂ, Cosmin– OLTEANU, Florentin, *Sfârșitul regimurilor comuniste*, Cluj-Napoca, Argonaut, 2011, pp. 241-259.
- SPÂNU, Alexandru-Alin, „Sectele religioase în rapoartele Serviciului de Informații al Armatei (1947)”, în Adrian Nicolae Petcu (coord.), *Partidul, Securitatea și Cultele, 1945–1989*, București, Nemira, 2005, pp. 117-123
- STAN, Marius și TISMĂNEANU, Vladimir, *Administrarea trecutului: democrație și memorie în România*, în STAN, Lavinia și VANCEA, Diane (coord.), *România postcomunistă: trecut, prezent și viitor*, Iași, Polirom, 2017, pp. 45-62.
- STRONSTAD, Roger, „Câteva elemente de hermeneutică, în tradiția penticostală”, în Corneliu Constantineanu și Christopher J. Scobie (ed.), *Penticostalii în secolul XXI*, Oradea, Casa Cărții, 2023, pp. 47-76.
- VASILE, Cristian, *Comunism și Biserică: represiune, compromitere și instrumentalizare*, în CESERANU, Ruxandra (coord.), *Comunism și represiune în România: Istoria tematică a unui fratricid național*, Iași, Polirom, 2006, pp. 170-189.

Journal articles

- DOBRINCU, Dorin, „Istoria Bisericii și pericolul confesionalizării cercetării”, în *Xenopoliana*, anul VII, nr. 4, 1999, pp. 130–137.
- GAUCK, Joachim, „Dealing with the Stasi Past”, în *Daedalus*, vol. 123, nr. 1 (1994), pp. 282–283.
- HOUDEK, Matthew și PHILLIPS, Kendall R., „Public Memory”, în *Oxford Research Encyclopedia of Communication*, ianuarie 2017, accesat la 28 februarie 2025, disponibil la: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228613.013.181>.
- MERCEA, Lucian Ionel, „Lupta pentru libertatea religioasă a confesiunilor neoprotestante din România văzută prin prisma legislației din perioada interbelică și antonesciană (1918–1944)”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, nr. 1/2017, pp. 291–325.
- MICHELSON, Paul E., „The History of Romanian Evangelicals, 1918–1989: A Bibliographical Excursus”, în *Archiva Moldaviae*, vol. 9, 2017, pp. 191–233.
- MODORAN Gheorghe, „Confesiunile neoprotestante din România în perioada regimului comunist (1945–1965)”, în *Romanian Political Science Review*, vol. VII, nr. 3, 2007, pp. 655-673.
- PORTELLI, Alessandro, „Ce face ca istoria orală să fie diferită”, în *Anuarul Institutului de Istorie Orală*, Cluj-Napoca, Argonaut, 2010, pp. 229-244
- SÂNTĂMĂREAN, Delia, „Imaginea creștinului penticostal în perioada comunistă”, în *Anuarul Institutului de Istorie Orală*, vol. VIII, 2007, pp. 117–130.
- VLASE, Monica, „Rolul femeii creștine penticostale în viața și practica cultului”, în *Anuarul Institutului de Istorie Orală*, vol. IV, 2003, pp. 68-84.
- VLASE, Monica, „Viața și practica religioasă a comunității creștin penticostale din Cluj-Napoca în perioada dictaturii comuniste”, în *Anuarul Institutului de Istorie Orală*, III, 2002, p. 133-156.

PhD theses

- ALUAȘ, Maria, *Istoria presei creștine și transmiterea mesajului evanghelic în secolul XX*, PhD thesis, Cluj-Napoca, 2009.
- BODEANU, Florentina Denisa, *Cultul Baptist din Transilvania între 1948–1989 în memoria colectivă*, PhD thesis, Cluj-Napoca, 2009.
- GABRIEL, Grigan, *Covertirea la penticostalism a rudarilor din Filiași în contextul postsocialismului românesc*, PhD thesis, Cluj-Napoca, 2018.

POP, Florin, *Portrete Biografice Reprezentative ale Fondatorilor de Biserici Penticostale în România anilor 1919-1950*, PhD thesis, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, Facultatea de Științe Umaniste și Sociale, 2023.

UNGUREANU, Emanuel, *Viața Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România în comunism (1945-1989)*, PhD thesis, Cluj-Napoca, 2016.

Online sources

DILEMA VECHE, *Adventismul românesc sau patologia unei identități*. Available online at:

<https://dilemaveche.ro/sectiune/societate/din-polul-plus/adventismul-romanesc-sau-patologia-unei-597269.html>, accessed on January 24, 2025.

BIBLICAL STUDIES UK, *Baptist Magazine Archive (1809–1836)*. Available online at:

https://biblicalstudies.org.uk/articles_baptist-magazine_01.php#y1809, accessed on February 7, 2025.

CENTRUL DE ISTORIE ȘI APOLOGETICĂ, *Consfătuirea de la Arad – 31 mai 2008*.

Available online at:

<https://centruldeistoriesiapologetica.wordpress.com/2008/05/31/consfatuirea-de-la-arad/>, accessed on January 21, 2025.

MĂNĂSTIREANU, Dănuț, *Gheorghe Modoran – Biserica prin pustiul roșu*. Available online at:

<https://danutm.wordpress.com/2013/12/07/gheorghe-modoran-biserica-prin-pustiul-roșu/>, accessed on January 24, 2025.

PUBLICAȚII BAPTISTE, *Reviste baptiste digitale*. Available online at:

<https://publicatiibaptiste.ro/reviste/>, accessed on February 7, 2025.

RĂSCUMPĂRAREA MEMORIEI, *Comunicatul Consiliului Bisericesc cu privire la*

Răscumpărarea Memoriei. Available online at:

<https://rascumparareamemoriei.wordpress.com/2010/10/17/comunicatul-consiliului-bisericesc-cu-privire-la-rascumpararea-memoriei/>, accessed on January 31, 2025.

SYNAN, Vinson (ed.), *They Crossed the Red Sea, Didn't They?, Apostolic Faith Archive*, Asbury Theological Seminary. Available online at:

<https://place.asburyseminary.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1004&context=apostolicfaith>, accessed on February 7, 2025.

ZIARUL METROPOLIS, *Ana Blandiana la 77 de ani – Interviu*. Available online at:
<https://www.ziarulmetropolis.ro/ana-blandiana-77/>, accessed on January 29, 2025.